

Otroško varstvo

V vzgojno-varstveno dejavnost je v občini vključenih 594 otrok, kar predstavlja 23,8% vseh predšolskih otrok. Odstotek zajetja otrok v VVO znaša v republiškem merilu 43,3%. Izmed 60-ih občin v Sloveniji se tako nahajamo v skrajni zadnji polovici na 55 mestu.

Zavoljo močno omejenih sredstev za investicije, pa tudi sredstev za družbeno varstvo otrok nasploh, se število otrok, ki bi bili na novo vključeni v VVO v letošnjem letu ne bo spremenilo. Na novo so otroci vključeni le zaradi otrok, ki gredo v šolo. Minimalno povečanje otrok je v glavnem posledica prekomerno zasedenih oddelkov, kot se to dogaja v Ivančni gorici, Grosupljam in Šmarju.

Število odklonjenih otrok se je sicer zmanjšalo oz. je prošelj manj, kar kaže, da je postalo dnevno varstvo za marsikatero starša predrago navkljub subvenciji. Starši zato za otroke iščejo cenejše, marsikdaj vse prej kot primerne oblike varstva. Število odklonjenih otrok je letos nekoliko manjše v Grosupljam in Šmarju, večje pa v Ivančni gorici, med katerimi je največ otrok v starosti od 2 do 3 let.

Občinska skupnost otroškega varstva, predvsem pa VVO, že dalj časa opozarjata na problematiko v Ivančni gorici, saj VVE v Ivančni gorici ne ustreza niti minimalnim prostorskim, ne higiensko-sanitarnim normativom. Prav posebno se je to pokazalo v letošnjem letu, ko so bili prostori VVE 5-krat poplavljeni s fekalijami, ter je bilo zato potrebno čiščenje in razkuževanje prostorov in opreme. Po pregledu inšpekcijskih služb in Zavoda za socialno medicino in higieno dela je bil izdan začasen ukrep prekinitev dejavnosti. Enota v Ivančni gorici je bila zaprta od 8. do 27. 8. 1984, otroci pa preusmerjeni v enoto v Stični.

Že lani je bila predlagana kot ena hitrih rešitev adaptacija Rojčeve hiše, ki bi za to in prihodnje srednjeročno obdobje pokrila potrebe po varstvu otrok. Vendar pa se je kot problem pokazalo igrišče, bojazen glede slabe nosilnosti obstoječih zidov in temeljev, lokacije stavbe ter stopnice. Za novogradnjo je bilo ugotovljeno, da je vsaka varianta (Marles ali SGP) predraga, oz. v nobenem primeru nismo mogli zaključiti finančne konstrukcije. Tako je sedaj predvidena adaptacija v zdravstvenem domu, ob predpogoju, da se sanira kanalizacija, ker preti stalna epidemiološka nevarnost v smislu pojava obolenj pri otrocih, ki obiskujejo VVE.

Trenutno se rešuje problem varstva otrok v Višnji gori. Vrtec se gradi s sredstvi samoprispevka KS, OSOV in amortizacije VVO. Izvajalec del je SGP Grosuplje. VVE Višnja gora bo imela dva oddelka za 50 otrok v starosti od 3 — 7 let, z opravljanjem dejavnosti pa bodo pričeli v januarju 1985.

Da bi zaradi pomanjkanja mest zagotovili vsem otrokom načrten vzgojni vpliv in kar najbolj izenačili možnosti pri vstopu v osnovno šolo, smo v zadnjem letu precej razširili obseg priprave za šolo za otroke, ki niso v VVO. Teh otrok je od celotne populacije 65%. Vendar je prav tu narejen velik premik, ker je obseg razširjen od 120 ur do 380 ur.

120 — 180 ur obiskuje 167 otrok
180 — 265 ur obiskuje 122 otrok
265 — 380 ur obiskuje 71 otrok

Res je, da so največjega števila ur deležni otroci v KS Šentvid, Stična, Ivančna gorica, Šmarje, Žalna, Podtabor, Grosuplje, Hrastov dol, Temenica in Videm, kjer smo v prvi fazi zaradi prostorskih, finančnih in kadrovskih možnosti to lahko izvedli. V prihodnjem letu in leto kasneje pa nas čaka razširitev programov še v Višnji gori, Krki, Muljavi, Ambrusu, Zagradcu, Račni in na Polici.

V skupščini Skupnosti otroškega varstva Slovenije se delegati na podlagi življenjskih stroškov za otroka vsako leto dogovorijo o enotnih dohodkovnih pogojih in višini minimalnih denarnih pomoči otrokom v SRS. Večina občinskih skupnosti upošteva dogovorjene enotne osnove, le izjemoma se nekatere občinske skupnosti odločijo drugače, pri čemer upoštevajo svoje dohodkovne možnosti in specifične razmere. V občini Grosuplje smo tudi letos upoštevali dogovorjena merila. Po opravljenem preizkusu upravičenosti je od 1. 5. 1984 leta dalje izgubilo pra-

vico do denarne pomoči 15% otrok. Če pa upoštevamo, da smo dosegli bistven napredek pri odpravljanju dohodkovnega avtomatizma, da pri odločitvah o tej pravici prevladujejo socialne razmere družine, je podoba drugačna. Po svobodni presoji in po domicilnem socialnem varstvu prejema kot stalno obliko (denarno ali funkcionalno) pomoči 150 otrok, kar je za 50% več kot leto popreje. Enkratno pomoč (ki je znatno višja od dogovorjene minimalne v republiki) pa je prejelo 270 otrok, kar je 200% več kot leto popreje. Naj omenimo, da najvišjo denarno pomoč prejema 76% vseh otrok in da je od tega števila 335 otrok iz drugih republik in avtonomnih pokrajin, kar predstavlja 47%.

SOCIALNO SKRIBSTVO

V februarju 1984 je bil odprt Dom starejših občanov Grosuplje. Dom ima kapaciteto 128 ležišč, zgrajen pa je bil pretežno iz sredstev sklada za gradnjo stanovanj in domov za upokojence SPIZ, evidentiranih za občino Grosuplje in Ljubljano. Skupna investicijska vrednost znaša 158.819.877 din, od tega sredstva SPIZ 150.107.055,50 din, pri čemer je Ljubljana udeležena kar z 58% vseh sredstev. Razliko so prispevali: Samoupravna stanovanjska skupnost Grosuplje s tem, da je krila stroške nakupa komunalno opremljenega zemljišča ter izdelavo idejnih projektov oz. pripravljala dela, manjši del pa predstavljajo sredstva Občinske skupnosti socialnega skrbstva Grosuplje za zagonske stroške in obresti izvajalca.

V socialnih zavodih (splošnih in posebnih) se nahaja 118 naših občanov, od tega 45 v Domu starejših občanov Grosuplje. Od vseh vključenih je 31 samoplačnikov — 26%, 29% oz. 25 takšnih, ki jim celotne oskrbne stroške krije OSSS Grosuplje, ostali — 58 oz. 49% pa krijejo oskrbne stroške delno sami, delno pa socialno skrbstvo. Največ samoplačnikov — 51% vseh vključenih je v Domu starejših občanov Grosuplje.

V tem obdobju so bili rešeni tudi prostorski pogoji za delo Centra za socialno delo s preureditvijo podstrešnih prostorov v stavbi SO GROSUPLJE na Taborski 2.

Konec leta 1983 je bil sprejet Zakon o družbenem varstvu duševno in telesno prizadetih oseb, ki končno tudi odraslim prizadetim osebam zagotavlja socialno in materialno varnost. Zakon je pričel veljati 1. 1. 1984, določbe o izplačevanju nadomestila in dodatka za tujo nego in pomoč pa se uporabljajo od 1. 6. 1984 dalje. V skupnosti so se z vso odgovornostjo lotili strokovnih opravil, ki so bila potrebna za uveljavljanje pravic po zakonu. Status invalida ter pravico do nadomestila je uveljavilo 67 odraslih telesno ali duševno prizadetih oseb, 35 pa poleg nadomestila še dodatek za tujo nego in pomoč zaradi neogibne potrebe po stalni pomoči in postrežbi druge osebe pri opravljanju osnovnih življenjskih potreb.

V marcu 1984 je bil pri Osnovni šoli Louis Adamič Grosuplje odprt oddelek za delovno usposabljanje zmerno in težje duševno prizadetih otrok. S tem so bila uspešno zaključena večletna prizadevanja občinske skupnosti socialnega skrbstva, otroškega varstva in izobraževanja ter vodstva Osnovne šole Louis Adamič Grosuplje, da tudi v naši občini poskrbimo za usposabljanje te kategorije otrok, ki je po zakonu obvezno.

Požarno varstvo

Na območju občine Grosuplje deluje 40 gasilskih društev. Gasilska društva razpolagajo z naslednjo opremo: 47 gasilskih vozil, 61 prenosnih motornih brizgalic, 8034 m gumiranih tlačnih cevi in 1702 m konopnenih tlačnih cevi, 389 delovnih oblek, 262 delovnih pasov, 333 slemov, 27 plinskih mask, 5 izoliranih dihalnih aparatov, 157 ročnikov in 42 hidrantnih nastavkov.

V 40-tih gasilskih društvih je včlanjeno 2245 moških in 327 žensk, od tega je:

254 pionirjev in pionirk
241 mladincev in mladink
2077 članov in članic

Razen tega je v gasilskih društvih včlanjeno še 388 podpornih članov.

Letos sta bila zgrajena 2 nova gasilska doma: GD Žalna in GD Hudo

— adaptirana sta bila 2 gasilska doma: GD Kriška vas in GD Sp. Stivnica
— v gradnji pa je še 5 gasilskih domov oz. garaž: GD Višnja gora, GD Kompolje, GD Šentvid pri Stični, GD Stična in GD Vel. Ilova gora
V tem času so bile nabavljene 4 nove prenosne motorne brizgalne:
GD Mala Ilova gora, GD Zagradec pri Gros., GD Metnaj in GD Ambrus
Gasilska društva so nabavila 6 novih avtomobilov: OBGZ Grosuplje, GD Zagradec na Dol., GD Muljava, GD Metnaj, GD Stična in GD Gatina.

Nekateri statistični podatki

Kmetov, ki jim je kmetijstvo edini vir dohodkov, je bilo 30. 3. 1984 2.694. V enem letu se je število kmečkega prebivalstva zmanjšalo za 83. 30. 6. 1984 je bilo v združenem delu zaposlenih 7.322 delavcev, kar je za 92 delavcev več kot v enakem obdobju preteklega leta oziroma za 1%. V gospodarstvu je bilo zaposlenih 6.367 delavcev, v negospodarstvu pa 955. Poprečni izplačani čisti osebni dohodek je bil v letošnjem prvem polletju 21.218 din, kar je za 34% večji kot v enakem obdobju lani. Poprečno izplačani čisti osebni dohodek v gospodarstvu je bil 20.927 din v negospodarstvu pa 23.176 din.

V letu 1982 je družbeni proizvod znašal 4.130.522 tisoč din in je bil večji za 15,8% od tistega v letu 1981. Na prebivalca je znašal 160.808 din (SRS 226.659). Narodni dohodek je znašal 3.780.956 din in je bil večji za 13,3%. Na prebivalca je znašal 147.199 din (SRS 197.640).

Gradivo za ta zapis so pripravili: Marjan Ahlin, ing. gradb., Mojca Kotar, Jernej Lampret, Eliča Malnar, Rado Meden, ing. agr., Brigita Repar, dipl. oec., Blanka Strojčan, Bogo Sušič in Milan Vrhovec.

Začetek javne razprave o dolgoročnih planskih dokumentih občine do leta 2000

Z objavo Predloga smernic dolgoročnega plana občine Grosuplje se začne široka javna razprava o dolgoročnih (do leta 2000) in srednjeročnih (do leta 1990) planskih dokumentih, ki jih bodo delavci in občani v krajevnih skupnostih obravnavali in sprejemali v posameznih fazah vse tja do konca prihodnjega leta.

Čas, v katerem smo, ni naklonjen načrtovanju, še posebej ne dolgoročnemu. Sistem družbenega načrtovanja v občini in posameznih osnovnih sredinah, krajevnih skupnostih in organizacijah združenega dela šele ustvarjamo in se v njem tudi postopoma organiziramo.

Namen načrtovanja ni, da bi si v posamezne dokumente zapisovali nedosegljive cilje, neizpolnjene želje ali drug drugemu obljubljali lažne perspektive samo zato, da bi bil ta ali podoben dokument na skupščini zanesljivo sprejet, po drugi strani pa bi voz rawvoja vlekli vsak na svojo stran, ampak je bistvo načrtovanja, da spoznamo vse tiste procese, od katerih je odvisna smer in stopnja nadaljnjega razvoja, da te procese obvladamo in s tem zavestno usmerjamo gospodarski in družbeni razvoj, razvoj proizvodnih sil, ure osebnih skupnih in splošnih potreb ter razvoj družbeno-ekonomskih odnosov v danem prostoru.

Naš sistem načrtovanja določa njegove nosilce. To niso več strokovne in upravne službe temveč delavci, delovni ljudje in občani v različnih samoupravnih strukturah in končno vsi skupaj v družbenopolitični skupnosti — v tem primeru občini. Zato smo posamezna strokovna gradiva za lažje odločanje delegatov in za izmenjavo informacij med nosilci načrt že posredovali v krajevne skupnosti in organizacije združenega dela.

Dolgoročni plan občine in na podlagi tega tudi srednjeročni in letni načrti

so in morajo biti konkretnizacija sprejetega dolgoročnega programa gospodarske stabilizacije za območje naše občine. Strokovne osnove za predlog smernic in ostalih planskih dokumentov je pripravila skupina »planerjev« na Urbanističnem inštitutu SRS, občini in SIS-ih po svojih najboljših močeh, zavedajoč se, da je to lahko le osnova za nadaljnje poglobljeno delo. Res pa je tudi, da nemalokrat preprosto ne znamo oceniti stroškov in koristi na daljši rok ali pa stroškov in koristi tistih, ki ustvarjajo dohodek.

Poznan je tudi očitek, da upravne strukture na različnih nivojih stoje na poti izvirnim interesom delavca in občana, da odločajo v njegovem imenu, a v interesu svojega obstoja in obnavljanja. Zato je toliko bolj nujno, da se v proces priprave in obravnave tako občinskih kot republiških planov vključuje predvsem združeno delo.

Iz razprav sklepov 13. seje CK ZKJ

»Vse aktivnosti v občini Grosuplje morajo zagotoviti spremembe v načinu in delovanju Zveze komunistov. Namen razprav ni, da pregledamo kako razpravljamo in kolikokrat smo se sestali oziroma prisostvovali sestankom, temveč kako na podlagi pobud in razpoloženj delavcev in občanov delamo v SZDL, sindikatih, med mladimi, v samoupravnih organih, delegacijah in ne nazadnje na svojih delovnih mestih.« je bilo ugotovljeno na sestankih s člani komiteja in sekretarji OO ZK ter predsedstva OK ZKS Grosuplje, konec meseca septembra, pri razpravi o načinu in poteku organiziranja obravnave o predlogih sklepov 13. seje CK ZKJ.

V tem času so v večjem delu osnovnih organizacij ZK občine Grosuplje potekale obravnave, kjer so v prenekatere sredini odkrito in kritično spregovorili o slabostih in težavah.

V nadaljevanju objavljamo krajša poročila sestankov OO ZK iz OZD, KS in organizacijah družbenih dejavnosti. Tako so:

— v TOZD Kovinskolesni obrati, ki je v sestavi DO SGP Grosuplje, kritično spregovorili o gospodarskem položaju temeljne organizacije, kjer je bilo rečeno, »da v razpravah in informacijah

navzven predstavniki DO ne dajejo celovite predstave TOZD, s čimer se ustvarja napačen vtis o rezultatih proizvodnje.«

Pri prikazovanju podatkov jim strokovne službe ne posredujejo primerjav o uspešnosti posameznih tozdov sorodne dejavnosti. Ugotavljajo tudi, da je delo samoupravnih organov in komunistov v njih na nivoju tozda aktivno, vendar pri tem opozarjajo, da se njihovi predlogi ne realizirajo oziroma se zavračajo kot neustrezni. Delavci o stvareh, ki se obravnavajo na delegacijah, največkrat niso obveščeni. Delegati za skupščine DPS in SIS pa so mnenja, da nima smisla diskutirati, ker je predhodno tako že vse dogovorjeno na »višjem« nivoju med predstavniki DO in občine.

— »Ali je osnovna organizacija učinkovita pri spreminjanju razmer, ali je sposobna mobilizirati delavce, kako se delo komunistov odraža pri delu drugih DPO in v krajevni skupnosti«, so bila postavljena vprašanja na sestanku komunistov DO Stolarne iz Dobrepolja. Na njem so razpravljali tudi o delu in problemih v KS, kjer je bilo rečeno, da svet KS zaradi nesoglasij in neusklajenega dela ne deluje že dve leti in da se odločitve sprejemajo

v ozkih krogih. Edina DPO, ki je o tem podala oceno, je bila OO ZZB NOV. Zato je bilo tudi predlagano, da OK ZKS Grosuplje skliče skupno sejo vseh komunistov, na kateri se izvede diferenciacija članstva.

— Na seji OO ZK DVZ Ponikve so ocenili, da se na sestankih radi izogibajo ocenjevanju opravljenega dela in delovanja posameznih komunistov. Vse preveč razpravljajo o manjših problemih organizacijske narave v posameznih enotah, vse premalo pa o nadaljnjem razvoju zavoda kot celote. Ugotovili so, da porajajoče težave in slabosti ne zadevajo samo delavcev zavoda, temveč širšo okolico. Sprašujejo se, kaj storiti, da bi lahko tudi pri njih oblikovali posamezne sklade, kar bi bistveno vplivalo na izboljšanje medsebojnih odnosov in odnosa do samega dela.

— Osnovna organizacija ZK KS Šentvid pri Stični bo prihodnje sejo namenila delu z mladimi. V razgovoru pa so opozorili na realnejše planiranje v občini kot republiki.

— V KS Spodnja Slivnica komunisti niso pokazali dovolj interesa, kako pristopiti k reševanju problemov v lastnem okolju, saj je bilo v

razpravi danih zelo malo konkretnih predlogov.

Slabo pripravljenih sestankov je bilo v nekaterih sredinah še nekaj in to v KS Šmarje Sap, KS Višnja gora, Kmetij, zadruha Stična, zelo živahna pa je bila razprava v KS Polica, kjer so k obravnavi predloga sklepov 13. seje CK ZKJ povabili tudi nekommuniste. V nekaterih pa bodo sestanki zaradi neudeležbe članov ponovno sklicani kot npr. v KS Grosuplje.

— »Neurejena kadrovska politika, dogovorjeni sklepi niso vedno realizirani, kritiko pogosto zamenjujemo za kritiziranje, vzroki za neurejeno stanje v kolektivu so v nepravilnem vodenju zavoda«, pa so bila izhodišča za razpravo, ki jih je izpostavila sekretarka na seji OO ZK Dekliškega vzgajališča iz Višnje gore, kjer so na podlagi kritične razprave člani nakazali nekatere rešitve in sprejeli konkretne dogovore ter sklepe.

Razprave o predlogih sklepov 13. seje CK ZKJ so tudi v občinski organizaciji ZK Grosuplje nakazale na nekatere slabosti in pasivnost pri delovanju komunistov, ponudile pa so tudi nekatere rešitve, ki zahtevajo takojšen pristop k realizaciji.

Iztok Munih

Jože Novak